

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH IV – VIII ZESPO SZKOLNO – PRZEDSZKOLNEGO W WERBKOWICACH

OPRAC. ANNA WOŚ, ELŻBIETA GALECKA – SZWACZKIEWICZ

ZARZĄDZENIA I AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCENIANIA:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
2. Ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (wraz z późniejszymi zmianami).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.
7. Statut Szkoły Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Werbkowicach.
8. Wewnątrzszkolny System Oceniania.

I CELE NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO

- Kształcenie umiejętności posługiwania się mówioną i pisaną odmianą języka.
- Motywowanie do czytania i krytycznego odbioru utworów literackich i innych tekstów kultury.
- Rozbudzanie dociekliwości intelektualnej, samodzielności, niezależności w myśleniu i działaniu w celu twórczego reagowania na rzeczywistość.
- Wyposażenie uczniów w niezbędne wiadomości o budowie i funkcjonowaniu języka jako narzędzia porozumiewania się i tworzenia literatury.
- Kształtowanie postawy aktywnego odbiorcy, dostrzegającego wartości artystyczne, humanistyczne, patriotyczne, społeczne, zawarte w utworach literackich, przedstawieniach teatralnych, filmowych, słuchowiskach radiowych i audycjach telewizyjnych.
- Wyrabianie nawyku samokształcenia.
- Wdrażanie uczniów do rozpoznawania trwałych i uniwersalnych wartości i wzorów postępowania.
- Wyrabianie szacunku dla języka ojczystego i tradycji narodowych, tworzenie więzi uczuciowych z tradycją.

- Rozwijanie wrażliwości, wyobraźni, poczucia estetyki.
- Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów i twórczego działania zespołu.
- Przygotowanie do nauki w szkole średniej.

II. OCENIANIE Z JEZYKA POLSKIEGO MA NA CELU:

- Informowanie rodziców o efektach pracy ich dzieci.
- Uświadamianie uczniom poziomu ich wiedzy i umiejętności.
- Sprawdzanie postępów ucznia.
- Monitorowanie rozwoju ucznia.

III. POSTANOWIENIA OGÓLNE:

1. Prace klasowe są obowiązkowe. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może jej napisać z całą klasą, to powinien to uczynić samodzielnie w uzgodnionym z nauczycielem terminie.
2. Ocenione i poprawione przez nauczyciela prace klasowe są oddawane w terminie 14 dni.
3. Poprawa ocen z prac klasowych jest dobrowolna i musi odbywać się poza lekcjami języka polskiego. Dotyczy ocen najniższych (nieodstatecznej i dopuszczającej). Uczeń pisze ją tylko raz.
4. Jeżeli uczeń otrzymał wyższą ocenę z poprawy pracy, to tę ocenę uwzględnia się jako ostateczną. Wpisuje się ją obok pierwszej oceny.(/)
5. Jeżeli uczeń otrzymał niższą ocenę z poprawy pracy, to jako ostateczną ocenę wystawia się średnią z obu ocen.
6. Na koniec semestru nie przewiduje się sprawdzianu końcowego - zaliczeniowego.
7. Nie odrobienie pracy domowej bądź brak zeszytu będzie odnotowane w dzienniku lekcyjnym.
8. Uczeń trzy razy w semestrze może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów, recytacji, lekcji powtórzeniowych, lektur, dyktand i prac klasowych oraz prac terminowych ustalonych z nauczycielem).
9. Aktywność oceniana jest po każdej lekcji.

Wpływ na ocenę semestralną (roczną) będą miały: oceny z prac klasowych i sprawdzianów, oceny z innych prac pisemnych, oceny z odpowiedzi ustnych, aktywność, technika czytania, udział w projekcie gimnazjalnym, konkursach przedmiotowych oraz recytatorskich.

IV. OBSZARY OCENIANIA:

- słuchanie,
- mówienie (wypowiedzi dotyczące rozmaitych tekstów kultury, inne wypowiedzi, recytacje),
- pisanie (prace domowe, prace klasowe, kartkówki, dyktanda, prowadzenie zeszytu),
- czytanie (bez przygotowania, z przygotowaniem, technika czytania, jak i czytanie ze zrozumieniem),
- nauka o języku (odpowiedzi, kartkówki, testy, sprawdziany),
- inne prace (praca w grupach, inscenizacje, projekty),

- aktywność.

V. KRYTERIA OCENY PRAC PISEMNYCH

Lp.		KRYTERIA OCENY PRAC PISEMNYCH			
1	Zgodność pracy z tematem	całkowita – 2 p.	częściowa - 1 p.	brak zgodności- 0 p.	
2	Rozwinięcie tematu	pełne – 3 p.	niepełne – 2 p.	minimalne – 1 p.	
3	Właściwa forma wypowiedzi	dostosowana i poprawna – 2 p.	dostosowana z usterkami – 1 p.	brak właściwej formy – 0 p	
4	Kompozycja	przejrzystość, spójność, zachowanie proporcji – 3 p	nieznaczące zachwianie – 2 p.	zachwianie proporcji kompozycji przy zachwianiu spójności – 1 p.	niespójność pracy – 0 p
5	Słownictwo	bogate, zróżnicowane, dostosowane do treści – 2 p.	przeciętne, wystarczające – 1 p.	ubogie, liczne powtórzenia – 0 p.	
6	Poprawność językowa	brak błędów – 3 p.	nieliczne błędy (1 – 2) – 2 p.	więcej błędów (3 – 4) – 1 p.	powyżej 4 błędów – 0 p.
7	Poprawność ortograficzna	kl. IV 0 – 2 błędy – 3 p. 3 błędy – 2 p. 4 – 5 błędów – 1 p. powyżej – 0 p.	kl. V - VI 0 – 1 błąd – 3 p. 2 błędy – 2 p. 3 błędy – 1 p. powyżej – 0 p.	Kl. VII - VIII 0 – 1 błąd – 2 p. 2 błędy – 1 p. 3 błędy i więcej – 0 p.	
8	Poprawność interpunkcyjna	kl. IV 1 – 3 błędy – 2 p. 4 – 5 błędów – 1 p. powyżej – 0 p.	kl. V - VI 1 – 2 błędy – 2 p. 3 – 4 błędów – 1 p. powyżej – 0 p.	Kl. VII – VIII 1 - 3 błąd – 1 p. 4 błędy i więcej – 0 p. <i>dla ucznia z dysgrafią</i> 1-4 błędy – 1 p.	
9	Estetyka pracy	pismo czytelne, brak skreśleń, zachowane akapity – 1 p.	pismo nieczytelne, skreślenia, brak akapitów – 0 p. <i>dla ucznia z dysgrafią</i> 1 p. za grafikę pracy		

Skala oceniania:

97-100% – celujący

85 -96% – bardzo dobry

68 – 84% – dobry

51 – 67% – dostateczny

34 – 50% – dopuszczający

0 – 33% – niedostateczny

Ocenianie sprawdzianów ortograficznych (dyktand)

1 bł. I-go stopnia – 1 ocena niżej

2 bł. I-go stopnia – 2 oceny niżej

3 bł. I-go stopnia – 3 oceny niżej

4 bł. I-go stopnia – 4 oceny niżej

Oceną najwyższą z dyktanda może być ocena celująca lub bardzo dobra w zależności od stopnia trudności tekstu i sposobu przygotowywania do niego uczniów.

Błędy I-go stopnia:

- pisownia wyrazów z „ó” i „u”,
- pisownia wyrazów z „ż” i „rz”,
- pisownia wyrazów z „h” i „ch”,
- pisownia „nie” z poznanymi częściami mowy,
- pisownia wielką i małą literą.

Pozostałe błędy są błędami II-go stopnia lub usterkami ortograficznymi.

WYMAGANIA PROGRAMOWE W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA LITERACKIEGO I JĘZYKOWEGO

KLASA IV

Ocena celująca (6):

Otrzymuje ją uczeń, który (poza programowymi) posiada wiadomości poza programowe i umiejętnie potrafi wykorzystać je na lekcji. Samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne. Bierze czynny udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i środowiskowych. Podejmuje działalność literacką i kulturalną w różnych formach. Doskonale interpretuje głosowo tekst literacki. Potrafi krytycznie oceniać wypowiedzi innych uczniów.

Ocena bardzo dobra (5):

Otrzymuje ją uczeń, który opanował pełny zakres wymagań programowych podstawowych i ponadpodstawowych. Udziela dokładnej odpowiedzi, precyzyjnie wykonuje polecenia, stawia trafne pytania. Uzasadnia własne zdanie. Czyta głośno, płynnie, z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych. Czyta cicho ze zrozumieniem. Zna cechy baśni, wskazuje motywy wędrownie, cechy wiersza, rytm i rym wiersza, nazywa i wskazuje środki artystyczne. Odróżnia baśni

od bajki. Umie sformułować wypowiedź na temat własnych doznań po obejrzeniu filmu lub przedstawienia po przeczytaniu książki, artykułu z czasopisma. Umie sam korzystać z biblioteki, z audycji radiowych i telewizyjnych oraz samodzielnie posługuje się słownikami. Doskonale zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne. Redaguje spójne wypowiedzi wielozdaniowe ze świadomością danej formy wypowiedzi. Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym, językowym, ortograficznym, merytorycznym, logicznym i graficznym. Bezbłędnie wygłasza tekst z pamięci, intonacją uwydatnia jego sens. Rozpoznaje i całkowicie poprawnie buduje różne rodzaje wypowiedzeń. Rozpoznaje podmiot i orzeczenie i rozwija je określeniami. Rozróżnia wyrazy określane i określające. Dzieli zespoły składniowe na grupę podmiotu i orzeczenia. Odróżnia i buduje zdanie pojedyncze i złożone. Poprawnie tworzy, używa i określa różne formy części mowy. Dostrzega różne funkcje głoski „i”. Poprawnie artykułuje głoski w wypowiedzi ustnej, w czasie czytania i recytacji.

Ocena dobra (4):

Otrzymuje ją uczeń, który spełnia wymagania na poniższe oceny oraz którego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne. Potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów. W wypowiedziach próbuje uzasadniać własne zdanie, próbuje oceniać problemy występujące w utworze literackim. Czyta poprawnie, stosując zasady właściwej intonacji i akcentowania. Czyta cicho ze zrozumieniem. Podejmuje próby wypowiadania się w formach trudniejszych niż podstawowe – opowiadanie twórcze, opis postaci z elementami charakterystyki. Poprawnie sporządza plan wydarzeń lektury. Nazywa cechy gatunkowe baśni, zna i wskazuje cechy wiersza, wskazuje w wierszu środki artystyczne. Posługuje się słownikiem. Umie sformułować wypowiedź na temat obejrzanego filmu, spektaklu, przeczytanego artykułu. Rozpoznaje i poprawnie buduje różne rodzaje wypowiedzeń. Rozpoznaje podmiot i orzeczenie. Rozwija określeniami podmiot i orzeczenie. Rozróżnia wyrazy określane i określające. Buduje zdania pojedyncze i złożone. Może popełniać nieliczne błędy w tworzeniu i określaniu różnych form części mowy. Rozpoznaje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe, twarde i miękkie. Zna sposób zapisu spółgłosek miękkich.

Ocena dostateczna (3):

Otrzymuje ją uczeń, który spełnia wymagania na poniższą ocenę i ponadto w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii, jednak występują w nich błędy. Własne błędy poprawia z pomocą nauczyciela. W miarę samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych (opowiadanie, opis, list). Opanował technikę poprawnego czytania i doskonalą ją pod względem dykcji, intonacji, akcentowania. Czyta cicho ze zrozumieniem. Umie wymienić elementy świata

przedstawionego (miejsce i czas akcji, bohaterów i wydarzenia). Odróżnia zdarzenia, postacie fantastyczne od realistycznych. W utworze lirycznym wskazuje strofę, wers, rym, poznane środki artystyczne. Poprawnie buduje różne rodzaje wypowiedzeń (bez podawania ich nazwy). Rozpoznaje podmiot i orzeczenie. Z pomocą nauczyciela rozwija określeniami podmiot i orzeczenie. Podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone. Rozpoznaje w zdaniu części mowy. Potrafi w zdaniu użyć w odpowiedniej formie gramatycznej poznane części mowy. Zna alfabet. Rozróżnia głoski i litery. Rozróżnia samogłoski i spółgłoski. Poprawnie dzieli wyraz na sylaby.

Ocena dopuszczająca (2):

Otrzymuje ją uczeń, który wykonuje samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela zadania o niewielkim stopniu trudności. Względna poprawność językowa i rzeczowa w wypowiedzi ustnej świadczy o zrozumieniu przez ucznia analizowanego zagadnienia. Błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie. Opanował technikę czytania choć jego tempo może być spowolnione. Czyta cicho i w większości ze zrozumieniem. Umie wymienić elementy świata przedstawionego. Umie odróżnić tekst liryczny od epickiego. Umie poprawnie zbudować wypowiedzenie. Rozróżnia podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek). Wskazuje podmiot i orzeczenie. Umie rozwinąć zdanie nierozwinięte. W 50% poprawnie pisze wyrazy poznane na lekcjach ortografii oraz zna podstawowe zasady ortograficzne. Zna alfabet. Poprawnie dzieli wyraz na sylaby.

Ocena niedostateczna (1):

Uczeń nie opanował podstawowych umiejętności, nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszyc zadań, nie wykazuje chęci do skorzystania z pomocy nauczyciela bądź kolegów, nie bierze udziału w zajęciach, nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie potrafi zredagować logicznie uporządkowanej wypowiedzi ustnej i pisemnej na wskazany temat, ma trudności z czytaniem i pisanem (zwłaszcza ze słuchu i pamięci), nie opanował podstawowych wiadomości z zakresu literatury, nauki o języku, kultury.

KLASA V

Ocena celująca (6):

Otrzymuje ją uczeń, którego wiedza znacznie wykracza poza obowiązujący program. Twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Jego odpowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia. Potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturowej rzeczywistości. Bierze czynny

udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach. Posiada rozszerzone wiadomości i wykazuje ponadprogramowe umiejętności z języka polskiego.

Ocena bardzo dobra (5):

Otrzymuje ją uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości, określonych programem nauczania. Doskonale, w sposób kulturalny komunikuje się z otoczeniem w różnych sytuacjach mówienia (mówi na temat, eliminuje powtórzenia). Stosuje synonimy, ożywia swą narrację. Wypowiedzi ustne i pisemne ucznia są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno - językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym. Doskonale potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi, dobierać słownictwo charakterystyczne dla danej formy. Podejmuje próby charakterystyki postaci rzeczywistej i bohatera literackiego. Samodzielnie sporządza notatki z przeczytanych lektur. Bezbłędnie układa plan odtwórczy lektury, plan kompozycyjny własnej wypowiedzi. Bardzo dobra znajomość przeczytanego tekstu pozwala na swobodne jego analizowanie, ocenę postępowania i poglądów bohaterów; pisanie opowiadania twórczego z elementami opisu, z dialogiem. Zwraca uwagę na problematykę moralną zawartą w poznanych lekturach. Biegłe posługuje się słownikami. Potrafi porównać cechy gatunkowe bajki i baśni. Analizuje utwór liryczny. Świadomie korzysta z książki jako źródła wiedzy, dostrzega ważne treści, zaznacza je. Klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje ich przykłady. Wyróżnia w zdaniu zespoły składniowe i nazywa je. Nazywa części zdania, wskazuje sposób ich wyrażenia. Poprawnie przekształca zdania pojedyncze na złożone. Poprawnie posługuje się różnymi typami wypowiedzeń złożonych. Poprawnie stosuje przecinki w wypowiedzeniach złożonych. Poprawnie tworzy, używa i nazywa różne formy części mowy. Zna różnicę między formą osobową i nieosobową czasownika, między czasownikiem dokonany i niedokonany. Biegłe odmienia czasownik w trybach i poprawnie ich używa. Zna zasady pisowni cząstki „by” z czasownikami. W odmianie rzeczownika przez przypadki wyróżnia temat oboczny, oboczności. Wskazuje różnicę między samogłoską a spółgłoską. Omawia zależność brzmienia głoski od ruchów i pozycji narządów mowy. Podaje zasady akcentowania wyrazów w języku polskim.

Ocena dobra (4):

Otrzymuje ją uczeń, którego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne. Uczeń potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów. Potrafi poprawnie, kulturalnie porozumiewać się z otoczeniem w różnych sytuacjach mówienia. Podejmuje próby wypowiadania się w formach trudniejszych (opowiadanie twórcze, opis postaci z elementami charakterystyki). W wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy i zjawiska dotyczące języka, literatury oraz kultury. Stosuje synonimy. Poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy lektury. Planuje własną wypowiedź. Tworzy opisy kontrastowe (zestawia cechy przeciwstawne). Zamienia dialog na opowiadanie i odwrotnie. Nazywa cechy gatunkowe mitu, legendy, bajki, noweli. Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania. Samodzielnie posługuje się słownikami. Świadomie korzysta z różnych mediów, dokonuje wyboru treści. Czyta różne instrukcje i stosuje się do ich zaleceń. Rozumie sens utworu lirycznego, nazywa środki artystyczne. Interpretuje głosowo wiersz. Przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie. Podaje przykład współrzędnego i podrzędnego zespołu składniowego. Robi wykres zdania pojedynczego rozwiniętego. Przekształca zdanie pojedyncze na złożone i odwrotnie. Układa zdanie współrzędnie i podrzędnie złożone. Określa formę gramatyczną czasowników. Stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej. Tworzy czasownik dokonany od niedokonanego. Poprawnie odmienia czasownik typu: „umiem, rozumiem, idę”. Omawia budowę form trybu rozkazującego i przypuszczającego. Wyjaśnia różnicę w odmianie podanych rzeczowników, wyodrębnia temat i końcówkę. Uzasadnia pisownię rzeczownika odwołując się do odmiany. W zdaniu wskazuje przymyki i wyrażenia przymykowe, nazywa ich rolę w zdaniu. Tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniach i określa ich rolę. Określa formę gramatyczną

przymiotnika z rzeczownikiem. Zastępuje słowem liczebniki podane cyfrą i odwrotnie. Stosuje w zdaniu liczebnik w odpowiednim przypadku. Określa cechy głoski. Poprawnie zapisuje spółgłoski dźwięczne w wyrazach. Poprawnie zapisuje „ą”, „ę” w czasownikach. Poprawnie oznacza miękkość spółgłosek. Rozumie funkcje głoski „i”. Rozpoznaje wyrazy bezakcentowe. Poprawnie akcentuje wyrazy na 3. i 4. sylabie od końca.

Ocena dostateczna (3):

Otrzymuje ją uczeń, który w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się, opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej klasy piątej. W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii. W miarę samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych (opowiadanie odtwórcze, z dialogiem, opis przedmiotu i postaci, sprawozdanie, list, zaproszenie). Wygłasza z pamięci tekst literacki. Opanował technikę poprawnego czytania i doskonalą ją pod względem dykcji, intonacji, akcentowania. Umie wymienić elementy świata przedstawionego. Odróżnia zdarzenia, postacie fantastyczne od realistycznych. W utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania i przenośnie. Dbą o estetykę i układ graficzny wypowiedzi pisemnej. Potrafi korzystać ze słownika ortograficznego i encyklopedii. Czyta ze zrozumieniem różne instrukcje. Rozróżnia zdanie i równoważnik zdania, podaje przykłady typów zdań. Łączy w zespoły składniowe wyrazy tworzące zdanie. Podane zdania dzieli na pojedyncze i złożone. Z podanych zdań pojedynczych tworzy zdanie złożone. Tworzy bezokolicznik od czasownika w formie osobowej i odwrotnie. Rozróżnia czasowniki dokonane i niedokonane. Odmienia czasownik we wszystkich trybach (prostsze przykłady). Nazywa przypadki i pytania, na które odpowiadają. Odmienia rzeczownik o prostszej odmianie. Rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu i określenia rzeczownika. Rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia i określenia czasownika. Odmienia przymiotnik przez przypadki. Łączy przymiotnik z rzeczownikiem i odmienia je. Rozpoznaje w zdaniu liczebnik.

Ocena dopuszczająca (2):

Otrzymuje ją uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonania zadań o niewielkim stopniu trudności. Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia. Opanował technikę cichego i głośnego czytania pozwalającą na zrozumienie tekstu. Błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie. Stopień opanowanych przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim zakresie trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela. Potrafi napisać krótki list, w kilku zdaniach opisać postać lub przedmiot. Uczy się na pamięć krótkiego tekstu literackiego (rymowanego). Odróżnia zdanie od równoważników zdań, zdanie pojedyncze od złożonego. Rozróżnia części mowy. Wskazuje podmiot i orzeczenie oraz określenia. Odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki. Odmienia czasownik przez osoby, liczby i czasy. Wyróżnia głoski, litery i sylaby w wyrazie. Poprawnie pisze wyrazy poznane na lekcjach ortografii (65 – 50 %) oraz zna podstawowe zasady ortograficzne („ó”, „u”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, „nie” z czasownikami). Dzieli wyraz na głoski. Odróżnia samogłoski od spółgłosek. Dzieli wyraz na sylaby i poprawnie akcentuje

Ocena niedostateczna (1):

Uczeń nie opanował podstawowych umiejętności, nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych zadań, nie wykazuje chęci do skorzystania z pomocy nauczyciela bądź kolegów, nie bierze udziału w zajęciach, nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie potrafi zredagować logicznie uporządkowanej wypowiedzi ustnej i pisemnej na

wskazany temat, ma trudności z czytaniem i pisaniem (zwłaszcza ze słuchu i pamięci), nie opanował podstawowych wiadomości z zakresu literatury, nauki o języku, kultury.

KLASA VI

Ocena celująca (6):

Otrzymuje ją uczeń, którego wiedza znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania. Twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, cechuje je dojrzałość myślenia. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie odnieść się do językowej, literackiej i kulturowej rzeczywistości. Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach (np. praca w kole polonistycznym, teatralnym, udział w szkolnych akademiach, inscenizacjach), prezentuje wysoki poziom artystyczny. Analizuje dzieło sztuki (plastycznej, filmowej, teatralnej), dostrzega specyfikę środków wyrazu właściwych danej dziedzinie sztuki.

Ocena bardzo dobra (5):

Otrzymuje ją uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym, językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym. Doskonale potrafi posługiwać się poznanymi w klasie szóstej formami wypowiedzi (opis dzieła sztuki, charakterystyka postaci literackiej i rzeczywistej, opowiadanie z dialogiem, sprawozdanie z lektury, filmu, widowiska teatralnego) i trafnie dobiera słownictwo charakterystyczne dla danej formy. W wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje synonimy i związki frazeologiczne w celu osiągnięcia doskonałości wypowiedzi. Opowiadania twórcze wzbogaca dialogami, charakterystyką bohaterów, opisami ich przeżyć. Świadomie przekształca tekst ciągły na dialog i odwrotnie. W sposób świadczący o gruntownej znajomości utworu redaguje list do postaci literackiej. Bezbłędnie pisze sprawozdanie z filmu, spektaklu teatralnego. Wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, rozróżnia fabułę, akcję, wątek; określa motywację postępowania bohatera, dostrzega różne typy narracji w utworach epickich. Rozpoznaje gatunki epickie, podaje ich charakterystyczne cechy. Samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji wiersza, wyróżnia środki artystyczne, odróżnia obrazowanie stylistyczne od fantastycznego. Biegłe posługuje się różnymi źródłami wiedzy (słowniki, encyklopedie), samodzielnie wyszukuje informacje na zadany temat, segreguje je i porządkuje. Doskonale opanował umiejętność konstruktywnej dyskusji, potrafi uzasadnić swoją opinię, argumentować, szanować zdanie innych. Odróżnia osobowe formy czasowników od nieosobowych, określa ich funkcje składniowe. Dokonuje przekształcenia zdania ze strony czynnej na bierną; rozróżnia czasowniki przechodnie i nieprzechodnie. Wskazuje czasowniki w stronie zwrotnej i czasowniki w formie zwrotnej. Rozpoznaje rodzaje zaimków, poprawnie używa ich w zdaniach, zna ich funkcję w zdaniu. Biegłe stopniuje przymiotniki i przysłówki. Poprawnie pisze partykułę "nie" z przymiotnikami i przysłówkami w stopniu wyższym oraz najwyższym. Rozpoznaje różne typy liczebników, określa ich funkcję w zdaniu, biegle odmienia liczebniki złożone. Stosuje w zdaniu rzeczownik w różnych funkcjach składniowych. Rozpoznaje zdanie z orzeczeniem imiennym. Zna rodzaje zdań złożonych współrzędnie, rysuje ich wykresy. Tworzy wyrazy pochodne od wyrażen przyimkowych. Podaje przykłady wyrazów z obocznymi tematami słowotwórczymi. Tworzy wyrazy pochodne za pomocą różnych formantów. Poprawnie stosuje zasady pisowni. Potrafi uzasadnić pisownię znaną zasadą ortograficzną. Poprawnie stosuje zasady interpunkcji w zdaniach złożonych współrzędnie i podrzędnie oraz przy stosowaniu cytatów

Ocena dobra (4):

Otrzymuje ją uczeń, który: Poprawnie czyta tekst, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania. Wypowiedzi ustne i pisemne zawierają jedynie nieliczne błędy językowe, stylistyczne, logiczne, ortograficzne. Samodzielnie

poprawia i wyjaśnia popełnione w pracach błędy. Podejmuje próby redagowania trudniejszych form wypowiedzi (jak w ocenie bdb). Konstruuje własną wypowiedź w oparciu o samodzielnie sporządzony plan ramowy i szczegółowy. Dobra znajomość lektur pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omawianie elementów świata przedstawionego. Zamienia dialog na opowiadanie i odwrotnie. Posługuje się synonimami i związkami frazeologicznymi w celu osiągnięcia poprawności wypowiedzi. Rozumie pojęcia rodzaj i gatunek literacki. Samodzielnie wymienia odmiany powieści. Potrafi poprawnie, kulturalnie porozumiewać się z otoczeniem w różnych sytuacjach mówienia. Opanował umiejętność konstruktywnej dyskusji, potrafi uzasadnić swoją opinię, argumentować, szanować zdanie innych. Rozumie sens utworu lirycznego, wskazuje poznane środki artystyczne w wierszu, omawia budowę wiersza. Interpretuje głosowo wiersz. Świadomie korzysta z różnych mediów, dokonuje wyboru treści. Wyszukuje potrzebne wiadomości z kilku tekstów o charakterze informacyjnym. Czyta różne instrukcje, stosuje się do ich zaleceń. Układa treść telegramu. Samodzielnie posługuje się słownikami. Tworzy osobowe i nieosobowe formy czasowników. Odróżnia zdania w stronie czynnej od zdań w stronie biernej i zwrotnej. Poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki. Rozpoznaje rodzaje zaimków, wskazuje dłuższą i krótszą formę zaimków rzeczownych. Stosuje w zdaniu różne typy liczebników. Na konkretnych przykładach omawia rodzaje orzeczeń i podmiotów. Wyróżnia w zdaniu związki wyrazowe. Wskazuje w zdaniu przydawkę, dopełnienie i okolicznik. Buduje zdanie złożone, stosując odpowiednie spójniki i zaimki jako wskaźniki zespolenia. Odróżnia zdanie złożone podrzędnie od zdania złożonego współrzędnie. Zna rodzaje zdań złożonych współrzędnie. Od podanego wyrazu podstawowego tworzy kilka wyrazów pochodnych będących różnymi częściami mowy. Rozpoznaje wyraz pochodny, który może być podstawowym dla innego wyrazu. Wyjaśnia pisownię podanego wyrazu odwołując się do wiadomości ze słowotwórstwa. Poprawnie stosuje zasady pisowni partykuły „nie” z różnymi częściami mowy.

Ocena dostateczna (3):

Otrzymuje ją uczeń, który w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się, opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej. W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii. W miarę samodzielnie wypowiada się w następujących formach: opowiadanie twórcze i odtwórcze z dialogiem, streszczenie, opis, charakterystyka postaci, sprawozdanie, list, telegram. Technika głośnego i cichego czytania pozwala mu na zrozumienie tekstu. Zna przewidziane programem rodzaje i gatunki literackie. Umie wyróżnić podstawowe elementy świata przedstawionego w utworze epickim; wskazuje narratora. Odróżnia wydarzenia fantastyczne od realistycznych. Odróżnia osobę mówiącą w wierszu od adresata wypowiedzi. W utworze lirycznym wskazuje środki artystyczne. Analizuje tekst literacki wg wskazówek. Poprawnie redaguje plan szczegółowy stosując równoważniki zdania; opowiada o zdarzeniach wg planu. Przy pomocy nauczyciela poprawia popełnione błędy. Dbą o estetykę i układ graficzny wypowiedzi pisemnej. Wygłasza z pamięci teksty literackie. Potrafi korzystać ze słowników i encyklopedii. Wyróżnia w zdaniu czasowniki w formie osobowej i nieosobowej, określa ich podstawowe formy gramatyczne. Określa funkcje czasowników w zdaniu. Używa w zdaniu strony czynnej, biernej i zwrotnej czasownika. Rozpoznaje w zdaniu poznane części mowy, potrafi wskazać związki wyrazowe w zdaniu. stopniuje przymiotniki i przysłówki. Tworzy wyrażenia przyimkowe i poprawnie je zapisuje. Nazywa części zdania (na prostych przykładach). Tworzy zdania złożone z podanych par zdań pojedynczych. Rozpoznaje zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie. Wskazuje w wyrazie podstawę słowotwórczą i formant (na łatwych przykładach). Tworzy wyrazy pochodne (rodzinę wyrazów).

Ocena dopuszczająca (2):

Otrzymuje ją uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o małym stopniu trudności. Technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu. Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnej świadczy o zrozumieniu przez ucznia analizowanego zagadnienia. Błędy językowe, stylistyczne, logiczne, ortograficzne popełnione w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości prac i wysiłku,

jaki uczeń włożył w ich napisanie. Stopień opanowania przez ucznia wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim stopniu trudności (samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela). Potrafi napisać krótki list, opis postaci lub przedmiotu, opowiadanie. Uczy się na pamięć tekstu literackiego. Odmienia rzeczowniki i przymiotniki przez przypadki. Odmienia czasowniki przez osoby, liczby, czasy. Z pomocą nauczyciela rozpoznaje części mowy i zdania. Odróżnia zdania pojedyncze od złożonych. Łączy wyrazy w zespoły składniowe. Zestawia pary wyrazów: wyraz podstawowy - wyraz pochodny. Zna podstawowe zasady ortograficzne (pisownia wyrazów z „ó”, „u”, „rz”, „ż”, „ch”, „h”, „nie” z czasownikami).

Ocena niedostateczna (1):

Uczeń nie opanował podstawowych umiejętności, nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych zadań, nie wykazuje chęci do skorzystania z pomocy nauczyciela bądź kolegów, nie bierze udziału w zajęciach, nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie potrafi zredagować logicznie uporządkowanej wypowiedzi ustnej i pisemnej na wskazany temat, ma trudności z czytaniem i pisanem (zwłaszcza ze słuchu i pamięci), nie opanował podstawowych wiadomości z zakresu literatury, nauki o języku, kultury. Stosuje znane zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

KLASA VII

Ocena celująca (6):

Otrzymuje uczeń, którego wiadomości i umiejętności ucznia znacznie wykraczają poziomem poza obowiązujący program nauczania; który spełnia wymagania na niższe oceny i ponadto samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Jest aktywny we wszystkich możliwych formach pracy polonistycznej, bierze udział w i osiąga sukcesy w różnych konkursach: literackich, recytatorskich, poetyckich na terenie szkoły i poza nią. Udziela bezbłędnych, „bogatych” odpowiedzi ustnych i pisemnych (formy przewidziane na ocenę bdb oraz felieton i reportaż). Prezentuje wysoki poziom kultury języka. Przejawia zainteresowanie sztuką, bierze czynny udział w imprezach artystycznych; interesuje się filmem, teatrem, malarstwem, muzyką; potrafi krytycznie wyrażać się o dziełach sztuki, będąc świadomym ich odbiorcą. Jest „wprawionym” czytelnikiem; jego zainteresowania znacznie wykraczają poza listę lektur obowiązkowych. W bardzo interesujący sposób mówi i pisze o własnych zainteresowaniach, przeżyciach; prezentuje własne sądy i przekonania (na przykład w związku z dziełem sztuki).

Ocena bardzo dobra (5):

Otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na niższe oceny i ponadto opanował pełny zakres wiadomości określony programem nauczania. Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym. Samodzielnie dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie, sporządza bibliografię i przypisy. Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną; wskazuje tezę, argumenty i wnioski; komentarz, ocenę i informację. Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka i jej typy, dramat). Rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedię, dramat (gatunek), tragedię, balladę, nowelę, hymn, powieść historyczną, epos, powiastkę filozoficzną, literaturę faktu, satyrę, fraszkę. Rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy; przypisuje teksty kultury do różnych rodzajów sztuki. Potrafi analizować i interpretować utwory literackie i poetyckie przewidziane programem nauczania. Redaguje formy wypowiedzi: rozprawka, opowiadanie, opis sytuacji, przeżyć wewnętrznych, dzieła sztuki, autocharakterystyka, charakterystyka postaci filmowej, literackiej lub rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, spektaklu, zdarzenia z życia, dedykacja, list, recenzja, kartka z dziennika/pamiętnika, przepis, życiorys, CV. Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa, składni i fonetyki. Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, podtytułu, motto, apostrofy, puenty, punktu kulminacyjnego oraz dedykacji), - charakteryzuje postać mówiącą w utworze; rozróżnia rodzaj narracji i określa jej funkcję, dostrzega groteskę, - rozumie i wskazuje alegorię i atrybut w związku z analizą dzieła sztuki. Rozumie pojęcie stylu; rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy, retoryczny, różnicuje

stylistycznie wypowiedź. Rozróżnia bezbłędnie części zdania i części mowy, poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania; analizuje budowę zdania pojedynczego i złożonego. Analizuje słowotwórczą budowę wyrazu w celu tworzenia precyzyjnych wypowiedzi, zna i stosuje zasady ortografii, - biegłe posługuje się słownikami (ortograficznym, języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznym, antonimów i synonimów, wyrazów obcych, terminów literackich, symboli, „Mitów i tradycji kultury"). Uczestniczy w dyskusji, przestrzega zasad etyki mowy, stosuje zasady etykiety językowej, rozpoznaje prowokację i agresję zawartą w wypowiedzi.

Ocena dobra (4):

Otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na poniższe oceny i ponadto opanował pełny zakres wiadomości określony programem nauczania. Wypowiedzi ustne i pisemne ucznia mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne, ortograficzne i logiczne. Potrafi interpretować i analizować utwory literackie przy niewielkiej pomocy nauczyciela. Radzi sobie z redagowaniem wypowiedzi pisemnych wymaganych na ocenę bdb. Rozumie i potrafi używać wszystkich pojęć z zakresu teorii literatury i nauki o języku (z niewielką pomocą nauczyciela). Rozumie ogólny sens poznawanych utworów; rozpoznaje gatunki liryczne. Omawia na podstawie poznanych tekstów kultury podstawowe i ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; korzysta z biblioteki i czytelnia.

Ocena dostateczna (3) :

Otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na niższą ocenę i ponadto opanował zakres wiadomości określony programem nauczania. Wypowiedziach ustnych i pisemnych uczeń na ogół przestrzega poprawności w zakresie budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii. Formy wypowiedzi pisemnej przewidziane na ocenę dobrą realizuje przy niewielkiej pomocy nauczyciela. Dbą o poprawność swych wypowiedzi; jest systematyczny, dąży do eliminacji błędów; korzysta ze słowników, porad i wskazówek nauczyciela. Czyta lektury. Z niewielką pomocą definiuje podstawowe pojęcia z zakresu teorii literatury i nauki o języku. Systematycznie uczestniczy w lekcjach, estetycznie prowadzi zeszyt, pisze czytelnie. W przypadku zaległości dąży do uzupełnienia braków, wykazuje zainteresowanie przedmiotem; nie zniechęca się niepowodzeniami.

Ocena dopuszczająca (2):

Uczeń powinien uczestniczyć we wszystkich lekcjach. Samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu teorii literatury i nauki o języku,- czyta ze zrozumieniem; zna podstawowe utwory z lektur obowiązkowych,- formy wypowiedzi pisemnej przewidziane na ocenę dostateczną realizuje z pomocą nauczyciela. Błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełnione w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie.

Ocena niedostateczna (1):

- uczeń nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

KLASA VIII

Ocena celująca (6):

Uczeń: spełnia wymagania na niższe oceny i ponadto opanował pełny zakres wiadomości określony programem nauczania; samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności, czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej, posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie, aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych, z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim, tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym, odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów, wzorowo wykonuje prace domowe i zadania

dotatkowe, współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera, wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

Ocena bardzo dobra (5):

Uczeń: spełnia wymagania na poniższe oceny i ponadto opanował pełny zakres wiadomości określony programem nauczania. samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności, czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji, posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie, aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych, bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim, tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym, aktywnie uczestniczy w lekcjach, wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

Ocena dobra (4):

Uczeń: spełnia wymagania na poniższe oceny i ponadto w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej, samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne, czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje, w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych, bierze czynny udział w lekcji, wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Ocena dostateczna (3):

Uczeń: spełnia wymagania na niższą ocenę i ponadto częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej, samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela, odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego, w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo, wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana, niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację, rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach, wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Ocena dopuszczająca (2):

Uczeń: opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej, większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela, czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji, ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru, nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów, w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań, nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela, pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy, często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

Ocena niedostateczna (1):

Uczeń: nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej, ma kłopoty z techniką czytania, nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego, nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela, wykazuje się niechęcią do nauki, zaniedbuje wykonywanie prac domowych, nie angażuje się w pracę grupy.

KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO UCZNIĄ Z DYSFUNKCJAMI

Dysfunkcje nie zwalniają ucznia z obowiązku opanowania materiału przewidzianego podstawą programową.

Uczeń dyslektyczny podlega w większości tym samym kryteriom i formom oceniania, co pozostali uczniowie. Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.

W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcje zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

1. Ogólne sposoby dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych ucznia (w tym ze względu na specyficzne trudności w nauce):

- wydłużanie czasu na odpowiedź i prace pisemne,
- udzielanie dodatkowej pomocy, wyjaśnień,
- ograniczanie liczby zadań,
- odpowiadanie z ławki,
- zapewnienie miejsca blisko nauczyciela.

1. Uczeń o inteligencji poniżej przeciętnej posiadający opinię o dostosowaniu wymagań lub objęciu pomocą psychologiczno-pedagogiczną ze względu na wolne tempo pracy oraz zaburzone procesy poznawcze.

- ocenianie w wypowiedziach nie zasobu słownictwa, lecz zawartości merytorycznej, argumentacji i kompozycji,
- zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań,
- dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie,
- wydłużanie czasu na odpowiedź, przeczytanie lektury,
- wprowadzanie dodatkowych środków dydaktycznych,
- odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego,
- formułowanie pytań w formie zdań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady,
- częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień,
- prowadzenie zajęć z wykorzystaniem bogatego materiału poglądowego w zakresie opanowania umiejętności czytania i pisania, opanowania danej partii materiału,
- należy zezwolić na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach,
- dyktanda przeprowadzać indywidualnie w wolniejszym tempie,
- potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń na opanowanie materiału.

Oceniając ucznia należy uwzględnić : wysiłek, który uczeń wkłada w opanowanie wiadomości i umiejętności, poziom motywacji do pracy, zaangażowanie w opanowanie materiału programowego, samodzielność wykonywaniu zadań.

2. **Uczeń z dysleksją, dysgrafią, dysortografią**

Ucznia dyslektycznego obowiązują te same treści i wymagania programowe, co uczniów, u których nie stwierdzono specyficznych trudności w nauce w postaci dysleksji, dysortografii oraz dysgrafii.

- w ocenianiu należy uwzględnić wszystkie czynniki, które wpływają na jakość pracy oraz doceniać nie tylko efekty, ale także wysiłek włożony w naukę,
- nie należy odpytywać głośnego czytania przed klasą, jeśli tekst nie został wcześniej przygotowany w domu,
- nie należy przyspieszać tempa czytania ani pisania, a w przypadku długich tekstów lektur należy zezwolić na korzystanie z nagrań medialnych,
- nie należy omawiać błędów ucznia wobec całej klasy,
- w pacach pisemnych należy ocenić wartość merytoryczną zadania, kompozycję, spójność, natomiast należy pominąć błędy w zapisie oraz w poprawności ortografii i interpunkcji,
- można zezwolić uczniowi na pisanie prac kontrolnych lub zadań domowych na komputerze lub maszynie do pisania., a nawet sugerowane jest zastąpienie prac pisemnych odpowiedziami ustnymi,
- ustalając ocenę z języka polskiego, trzeba wziąć pod uwagę wszystkie osiągnięcia w zakresie myślenia, wnioskowania, abstrahowania, znajomości treści, korzystania ze słowników (zwłaszcza ortograficznego).

3. **Uczeń z chorobą przewlekłą:**

- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego,
- pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie nowych umiejętności,
- budowanie dobrego klimatu i przyjaznych relacji klasowych,
- traktowanie chorego ucznia jako pełnoprawnego członka klasy,
- uwrażliwianie uczniów zdrowych na potrzeby i przeżycia ucznia chorego,
- motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi uczniami,
- rozwijanie zainteresowań, samodzielności,
- dostarczanie wielu możliwości do działania i osiągnięcia sukcesów,
- motywowanie do aktywności.

4. **Uczeń w sytuacji kryzysowej, traumatycznej:**

- umożliwienie zaliczania zaległego materiału w późniejszym terminie,
- rozłożenie zaliczanego materiału na mniejsze partie,
- wydłużenie czasu pracy ucznia,
- nauczyciel może odpytać ucznia na osobności, a nie przy całej klasie, nie ponaglać, nie krytykować, nie zawstydząć, nie zadawać do domu obszernych partii materiału do opanowania.

Praca z uczniem zdolnym

1. Wykorzystanie różnych możliwości i okazji dla indywidualizacji w toku normalnych, powszechnie stosowanych form pracy na lekcji, np. proponowanie tematów prac domowych wymagających podejmowania samodzielnych działań.

2. Stwarzanie okazji do swobodnego wyboru trudniejszych zadań i swobodnej decyzji w podejmowaniu dodatkowych zadań.
3. Stwarzanie sytuacji, w których uczniowie sami dostrzegają nowe problemy, trudności i z własnej inicjatywy podejmują się ich rozwiązania, np. realizacja projektu.
4. Przydzielanie uczniom najzdolniejszym trudniejszych zadań do rozwiązywania podczas pracy zbiorowej lub indywidualnej.
5. Indywidualizowanie pracy z uczniami zdolnymi w ramach normalnego szkolnictwa, np. wyznaczanie do przeczytania dodatkowych lektur (uzupełniających).
6. Rozwijanie uzdolnień na zajęciach pozalekcyjnych, np., w ramach szkolnego koła literackiego, dziennikarskiego, teatralnego itp.

UWAGI KOŃCOWE

- Nauczyciel zaznajamia uczniów z PSO na początku roku szkolnego
- Roczna ocena klasyfikacyjna obejmuje osiągnięcia uczniów w I i II półroczu
- Ocena półroczna i końcowa nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych
- Uczeń ma prawo przeanalizować ocenę otrzymaną z pracy pisemnej w dniu, w którym zostaje poinformowany o wynikach.
- Nauczyciel ma obowiązek, na prośbę ucznia lub rodzica (prawnego opiekuna), uzasadnić wystawioną ocenę.
- Rodzic w obecności nauczyciela ma prawo wglądu do prac pisemnych swojego dziecka na terenie szkoły
- W trakcie półroczna uczeń może zgłosić 3 nieprzygotowania bez podania konkretnej przyczyny.
- Forma i sposób informowania o postępach i zagrożeniach uczniów jest zgodna z postanowieniami statutu szkoły.
- Końcoworoczna ocena niedostateczna może być poprawiana zgodnie ze statutem szkoły.
- Ocen cyfrowe (cząstkowe) mogą być uzupełniane przez znaki „+” i „-” (w celu stopniowania jakości pracy ucznia).
- Nauczyciel w dniu rozdawania sprawdzonych prac podaje do wiadomości uczniów skalę punktową, według której oceniany był sprawdzian (praca klasowa, wypracowanie itp.).
- Uczniowie nie mogą w zeszytach przedmiotowych pisać czerwonym długopisem.